

CĒLOŅI, KAS VAR RADĪT ARODA NEGADĪJUMUS

Latvijā ir augsts nelaimes gadījumu skaits, jo sevišķi liels īpatsvars bīstamajās nozarēs, kam cēlonis pamatā nedroša darba vide, kas ir saistīta ar nepienācīgu darba aizsardzības prasību praktisku ieviešanu. Ņemot vērā šo problēmu situācijas risinājumam jābūt vērstam uz nelaimes gadījumu samazināšanu darba vietās, informējot, apmācot un izglītojot darba devēju, darbiniekus, izglītojot topošos darbiniekus -studentus, veicinot attieksmes un izpratnes maiņu un paaugstinot zināšanas un uzlabojot prasmes.

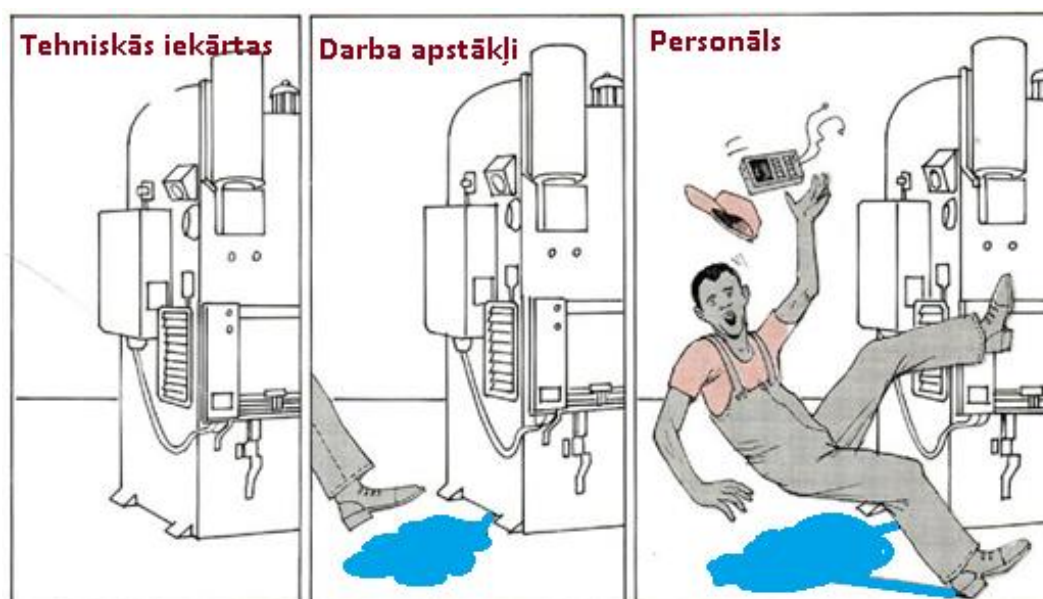
Cēloņi, kas var radīt aroda negadījumus:

Tehniskās iekārtas. Piemēram, gadījumos, ja tehnoloģiskā iekārta vai tās konstrukcija ir nepilnīga, nepiemēroti rokas instrumenti, nav nepieciešamo palīgierīču un tml.

Darba apstākļi. Tie uz mums iedarbojas netieši, izraisot aroda negadījumus. Tos visbiežāk izraisa:

- nekārtība darba vietā;
- troksnis un vibrācija;
- nepietiekošs apgaismojums;
- mikroklimatiskie apstākļi;
- ķīmisko faktoru klātbūtne darba vidē u.c.

Darbinieki. Jūsu pašu darbība var radīt risku, izraisot nelaimes gadījumu.

Svarīgākie faktori, kas ietekmē nelaimes gadījumu varbūtību un sekas, ir:

- individuālo aizsardzības līdzekļu un darba apģērba nelietošana;
- darba aprīkojuma, ķīmisko vielu, aprīkojuma un iekārtu nelietošana saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto dokumentāciju (ražotāja instrukcijām, ķīmisko vielu un ķīmisko produktu drošības datu lapām u.c.);
- darba aizsardzības instrukciju prasību neievērošana;
- nepareizu vai nepiemērotu darba paņēmienu, metožu, darba aprīkojuma izvēle;
- darba izpildes tehnoloģiju neievērošana;
- nepietiekoša uzmanība, veicot darbu;
- noteiktās darba kārtības neievērošana.

Kas var notikt, ja nodarbinātais neievēro darba aizsardzības prasības:

- nelaimes gadījumi darbā;
- arodslimības;
- citas saslimšanas vai to saasināšanās;

- darbaspēju samazināšanās;
- darba aprīkojuma bojājumi;
- tiešās un netiešās izmaksas ar slimību gadījumā un situācijās, kad darbā noticis nelaimes gadījums u.c.

Darbiniekam darba aizsardzības jomā ir pienākums:

- rūpēties par savu drošību un veselību un to personu drošību un veselību, kuras ietekmē vai var ietekmēt nodarbinātā darbs;
- lietot darba aprīkojumu, ķīmiskās vielas, aprīkojumu un iekārtas saskaņā ar ražotāja instrukcijām, ķīmisko vielu un ķīmisko produktu drošības datu lapām u.c.;
- lietot kolektīvos aizsardzības līdzekļus, kā arī viņa rīcībā nodotos individuālos aizsardzības līdzekļus saskaņā ar ražotāja instrukcijām (ķīmisko vielu un ķīmisko produktu drošības datu lapām u.c. un pēc lietošanas attiecīgos aizsardzības līdzekļus novietot tiem paredzētajā vietā);
- ievērot drošības zīmes, kā arī lietot drošības ierīces, ar ko apgādāts darba aprīkojums un darba vieta, saskaņā ar ražotāja instrukcijām, un atturēties no attiecīgo drošības ierīču patvaļīgas iedarbināšanas, mainīšanas vai pārvietošanas;
- nekavējoties ziņot darba devējam, tiešajam darba vadītājam vai darba aizsardzības speciālistam par nelaimes gadījumu darbā, kā arī par jebkuriem darba vides faktoriem, kuri rada vai var radīt risku personu drošībai un veselībai, arī par trūkumiem darba aizsardzības jomā;
- piedalīties darba devēja rīkotajās instruktāžās un apmācībās darba aizsardzības jomā;
- sadarboties ar darba devēju vai darba aizsardzības speciālistu, lai izpildītu prasības, kas ietvertas Valsts darba inspekcijas atzinumos, brīdinājumos, rīkojumos vai lēmumos par darba aizsardzības jomu;
- sadarboties ar darba devēju vai darba aizsardzības speciālistu drošas darba vides un darba apstākļu nodrošināšanā, lai neradītu risku nodarbinātā drošībai un veselībai;
- apmeklēt obligātās veselības pārbaudes saskaņā ar darba devēja rīkojumu;
- ievērot darba kārtības noteikumus un darba devēja rīkojumus.

Kā iespējams sodīt par darba aizsardzības prasību neievērošanu?

Darba devējam ir šādas tiesības:

- piemērot disciplinārsodus par darba aizsardzības normatīvo aktu un citu darba aizsardzības noteikumu pārkāpumiem;
- noteikt papildu apmācību darba aizsardzības jautājumos nodarbinātajam, kurš pārkāpis darba aizsardzības normatīvos aktus vai citus darba aizsardzības noteikumus, ja šāds pārkāpums nav radījis risku citu cilvēku drošībai un veselībai, apmācības laikā nodarbinātajam saglabājot minimālo darba algu;
- likumā noteiktajā kārtībā ieturēt no nodarbinātajam izmaksājamās darba samaksas to zaudējumu atlīdzību, kas viņam radušies nodarbinātā prettiesiskas, vainojamas rīcības dēļ;
- uzteikt darba līgumu, ja nodarbinātais rupji pārkāpis darba aizsardzības noteikumus un apdraudējis citu personu drošību un veselību.

RŪPĒJIES PAR SEVI UN KOLĒĢIEM- ZIŅO PAR RISKIEM DARBA VIETĀ!

